

Voorzitter, dank.

‘Navigeren in de mist.’

Wij wonen in de prachtige gemeente Eersel, in de Brainportregio, de meest groeiende en economisch welvarende regio van Nederland. We wonen in onze landelijke dorpen, Wintelre, Knegsel, Steensel, Duizel, Vessem en Eersel, waar de gemiddelde WOZ-waarde van onze huizen hoger ligt dan de gemiddelde WOZ waardes in Nederland. Dorpen waar we meer vergrijzen, 1 op de 4 inwoners is 65+ en dit gaat de komende decennia snel stijgen naar 2 op de 4 inwoners. Waar we de burens zijn van ASML, een economische motor die alsmaar blijft groeien.

Al deze groei brengt ons druk. Die druk vangen we op met schaarsten: financiële druk, druk op ruimte en wegen; de m²'s, druk op de locaties voor industrie, niet alleen lokaal, maar ook een KBP2 regionaal, druk op onze natuur en boerennatuur. Druk op voorzieningen; zoals wegen, riolen, gemeenschapshuizen, maar ook op sportvoorzieningen, scholen, opvanglocaties voor vluchtelingen. Druk op onze werkende inwoners, druk op de arbeidsmarkt, maar ook een netcongestie-crisis en klimaatveranderingen.

De coalitie geeft aan in haar CA dat zij willen doen ‘wat nodig is’. Wat gaan zij doen dan? Is onze vraag? De coalitie laat ‘getallen los’ en komt met ‘richtgetallen’. Wat betekent dit precies, vraagt Eersel Samen Anders zich af? Wat wordt er bedoelt met richtgetallen? Gaan we met z’n allen navigeren in de mist?

We blijven groeien in schaarste. Als we nóg meer gaan groeien, lopen de kosten op. Want ja, meer inwoners en industrie levert wat op aan inkomsten, maar de kosten aan de voorkant lopen veel harder vooruit én omhoog. Meer groei is geen verdienmodel, maar een verantwoordelijkheid, vindt Eersel Samen Anders. In de bestuursrapportage 2026 moesten we de kosten al bijstellen die we maken voor jeugdzorg en WMO. Inmiddels zijn zij 40 % van onze totale financiële begroting en blijven oplopen. Meer inwoners betekent meer zorgkosten; de zorg die ook al onder druk staat vanwege vergrijzing, schaarste aan personeel, druk op ons arbeidspotentieel in de dorpen. Maar denk ook aan de extra kosten voor schoolgebouwen, verduurzaming van accommodaties, sportverenigingen op peil houden, extra wegen en het openbaar onderhoud op orde houden. Die kosten nemen explosief toe als we nóg meer groeien. Als de financiën al onder druk staan door onze zorgkosten, hoeveel structurele financiële ruimte is er dan nog? Wilt deze coalitie de voorzieningen op peil houden?

In de VJN wordt voorgesteld om de OZB structureel te verhogen. Meer groei, betekent meer structurele opgaven en dus kosten; waarvoor we structurele dekking nodig hebben. Dat is het eerlijke verhaal. Niet wachten op het Rijk, dat sinds 2015 keer op keer, de rekening aan de gemeenten doorschuift. Steeds meer uitvoeringstaken

beleggen bij gemeenten, maar hier staat geen financieel betrouwbaar beleid tegenover. 'Wel de taken, niet de knaken.'

Het Rijk vraagt gemeenten vanaf 2015 al te bezuinigen op jeugdzorg, terwijl het zelf erkent dat nog onduidelijk is op die besparingen überhaupt haalbaar zijn. Rapport na rapport, onderzoek na onderzoek. N.a.v. de meicirculaire nemen we als gemeente Eersel een flinke stelpost op in 2029 en 2030, een ingeboekte besparing op WMO Huishoudelijke ondersteuning, waar geen enkele concrete financiële oplossing voor is. Ook hier geldt weer 'navigeren in de mist'. **ESA roept het college op zelf te zorgen voor betrouwbare financiële lokale sturing en regie.**

De VVD geeft aan in de krant: 'de ozb optrekken naar landelijk niveau, kan nooit een doel op zich zijn'; Eersel Samen Anders zegt: 'de laagste ozb van de Kempen en landelijk, dát kan nooit een doel op zich zijn.' Wij worden nu al gekort in het gemeentefonds, omdat we een gemiddeld hogere WOZ-waarde hebben dan landelijk. Weet de VVD dat het Rijk voornemens heeft om de gemeenten die lagere OZB heffen en niet naar landelijk gemiddelden groeien, nóg eens extra te gaan korten op inkomsten in het gemeentefonds? Wie snijdt zich hier nu in de vingers? Én minder inkomsten vanuit het Rijk, én minder inkomsten vanwege allerlaagste OZB-heffing in de regio- en verder. Maar wel inzetten op enorme groei? Eersel Samen Anders begrijpt dit niet. Is dit het eerlijke verhaal naar inwoners, naar verenigingen en naar ondernemers? Dorpen die qua inwoneraantallen enorm gaan groeien, maar achterblijven qua voorzieningen? Wil de VVD de OZB laag houden door de rekening bij verenigingen neer te leggen?

Voorzitter; Eersel Samen Anders wil het hebben over hoe zorgen we dat onze verenigingen, scholen en accommodaties op peil blijven, als we zo gaan groeien. Hoe houden we regie.

Voordeel hiervan is: het gaat in de gemeenteraad niet eindeloos over wel of niet een verhoging van de OZB, het gaat over:

- Hoe gaan we die veilige atletiekbaan aanleggen in 2027 en de sportaccommodaties in de kleine kernen toekomstperspectief bieden?
- Hoe gaan we in Eersel verstandig en toekomstbestendig de sportaccommodaties clusteren?
- Wat gaan we doen om het sluipverkeer in Knegsel aan te pakken?
- Na twee succesvolle edities van LandArt Wintelre en LandArt Knegsel en de volgende editie dit jaar in Duizel, met duizenden bezoekers, hoe gaan we dit de komende jaren voortzetten?
- Hoe zorgen we ervoor dat Wintelre en Steensel voldoende woningen heeft voor inwoners die aan de Kempen zijn verbonden?

- Hoe zorgen we ervoor dat Vesseem dorpsondersteuning krijgt, maar ook alle andere kernen? Wij denken aan 20 u voor de kleine kernen: Vesseem, Wintelre, Steensel, Duizel en Kneegsel en 40 uur voor Eersel;
- Hoe gaan we inzetten op verduurzaming van onze huidige lokale industrieterreinen? Hoe borgen we de groenstrook tussen Meerheide en de kern van Duizel?
- Hoe gaan we oplossingen aanjagen voor netcongestie.
- Hoe zorgen we voor goede wegen in onze kleine kernen, ESA is blij dat er aandacht komt voor de verharding van de Kloosterstraat in Wintelre, wat ons betreft liever in 2027 dan 2028.
- Hoe gaan we om met extreme hitte en voorkomen we dat kinderen thuis blijven zitten van school? Hoe zorgen we ervoor dat onze ouderen elkaar kunnen blijven ontmoeten in onze gemeenschapsaccommodaties bij extreme hitte?
- Hoe borgen we de kloof tussen degene die profiteren van de economische groei en van degene die het juist financieel zwaarder krijgen?
- Hoe blijven we naar elkaar om kijken, elkaar ondersteunen en voor elkaar zorgen?

Wat voor gemeente willen zijn? Niet alleen morgen, maar ook overmorgen. Niet navigeren in de mist; maar 'besturen': het college aan het stuur, de raad die richting kan geven, zodat men samen gas kan geven, of waar nodig, kan remmen.

Voorzitter, ik ga richting het einde van ons betoog.

Wat Eersel Samen Anders betreurd, is dat er tijdens de commissie, die over deze VJN 2027 gaat, geen enkele vraag of opmerking is geplaatst door de leden van de coalitie over de OZB en wij in de krant moeten teruglezen wat de partijen hiervan vinden. De commissie is er voor vragen te stellen. Waarom is tijdens de commissie hier niet op ingegaan? Waarom moet dit via de krant? Een coalitie die in hun CA schrijft de samenwerking te willen opzoeken, maar meteen de eerste commissievergadering afsprekt om het onderwerp OZB niet ter sprake te brengen? Het college heeft zo geen vragen kunnen beantwoorden en de ambtelijke ondersteuning is niet bevraagd op de aannames die men doet. Met de huidige wettelijke taken, de toenemende kosten van zorg, bestaand beleid (denk aan accommodatiebeleid) of nog op te leveren beleid, (denk aan speelbeleid, dat nog moet worden uitgevoerd), flinke investeringen die er aankomen, denk aan het Rythoviuscollege, en dus impact hebben op onze liquiditeitspositie, die in 2029 en 2030 onder druk komt te staan, laat staan de extra ambities van deze coalitie heeft met extra groei, denkt men 'in oktober' een beter beeld te hebben? Waarom oktober?...

De begroting is nu al in ambtelijke voorbereiding. Deze VJN moet richting geven. Wat gaat de coalitie doen? Blijven we navigeren in de mist? Of pakken we samen het stuur vast? Eersel Samen Anders wil graag vooruit, Tot zover. Dank voorzitter.